

Huvudman

Friskolan Nytorp AB
info@nytorpcentrum.se
Org.nr 556881-3561

Beslut

Datum 2025-11-11

Dnr SI 2025:5948

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Friskolan Nytorp i Bollnäs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Friskolan Nytorp AB att senast den **30 januari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetsplatsförlagt lärande. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Friskolan Nytorp AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Friskolan Nytorp AB ska vidta följande åtgärder

Arbetsplatsförlagt lärande

1. Se till att rektorn fattar beslut om vilka hela eller delar av innehållet i kurser/nivåer av ämnen som ska förläggas till arbetsplatser samt hur fördelningen ska göras över läsåren. Till huvudmannens redovisning ska bifogas rektorns beslut om vilka hela eller delar av kurser/nivåer av ämnen som är förlagt till arbetsplatser samt hur mycket tid som är skolförlagd respektive arbetsplatsförlagd. (4 kap. 12 § gymnasieförordningen [2010:2039])

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:5948) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Friskolan Nytorp i Bollnäs kommun med huvudman Friskolan Nytorp AB. Skolan erbjuder de nationella programmen naturbruksprogrammet och bygg- och anläggningsprogrammet. Inom naturbruksprogrammet erbjuds inriktningarna lantbruk och naturturism. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn gick 107 elever på skolan.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Friskolan Nytorp följer gällande bestämmelser om arbetsplatsförlagt lärande samt extra anpassningar och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever och lärare den 23 – 24 september 2025, samt digitala intervjuer med elevhälsa, biträdande rektorn och rektorn mellan den 30 september – 9 oktober 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat timplan, skolans rutiner för särskilt stöd samt åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Arbetsplatsförlagt lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever och personal framgår att skolan har arbetsplatsförlagt lärande (APL) fördelat på tre olika perioder. En vecka i årskurs 1, en längre period mellan årskurs 2 och 3 samt en vecka i årskurs 3. Rektorn uppger att eleverna har totalt 16 veckors APL och att eleverna går ut på den längre APL-perioden under vecka 17 eller 18 i årskurs 2 till

vecka 37 i årskurs 3. Under den långa APL-perioden har eleverna även sex veckors ledighet. Elever och personal på skolan uppger samstämmigt att eleverna i första hand ordnar APL-platser själva men att skolan hjälper till om det är någon elev som inte får tag i en plats på egen hand. Av underlag som inkommit till Skolinspektionen framgår att eleverna som går naturbruksprogrammet med inriktning lantbruk har APL-platser på olika gårdar och lantbruk. Eleverna på naturbruksprogrammet med inriktning naturturism har APL-platser på bland annat en äventyrspark. Eleverna som går bygg- och anläggningsprogrammet har APL-platser på olika entreprenörfirmor.

I intervju med elever och personal på skolan framgår att eleverna för dagbok när de är ute på APL och att lärare stämmer av med elev och handledare ute på APL-platserna. Lärare besöker även APL-platserna och enligt biträdande rektorn ska varje APL-plats besökas minst en gång.

Huvudmannen har inkommit med skolans timplan samt utdrag ur ett protokoll *Styrelsemöte Friskolan Nytorp AB* där timplan avseende läsår 2025/26 och rektorns beslut om fördelning av kurser på APL beslutades. Av timplanen framgår hur många timmar av undervisningen i en kurs/ett ämne som ska vara skolförlagd respektive arbetsplatsförlagd. I intervju med rektorn framgår att det inte finns något beslut på vilka delar av de olika kurserna/ämnena som ska vara arbetsplatsförlagd.

I intervju med lärare framgår att det finns olika uppfattningar om vilka kurser som delvis är arbetsplatsförlagda. Exempelvis för kursen Motor- och röjmotorsåg 1, som är en individuell valbar kurs framgår det av timplanen för elever i årskurs 3 på naturbruksprogrammet med inriktning naturturism att 105 timmar ska vara skolförlagd undervisning och 39 timmar ska vara arbetsplatsförlagd undervisning. Undervisande lärare i kursen uppger dock att ingen del av kursen är arbetsplatsförlagd och att all undervisning sker på skolan. Kursen betygssattes i slutet på april, det vill säga innan elevernas APL-period påbörjades.

Rättslig reglering

Arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. Varje vecka som genomförs på en arbetsplats ska för en elev i gymnasieskolan anses motsvara 23 timmars garanterad undervisningstid. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser/nivåer av ämnen ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras (4 kap. 12 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer inledningsvis att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att eleverna ska få minst 15 veckors arbetsplatsförlagt lärande.

Det framgår av skolans timplan hur stor del av tiden i kurserna som ska vara förlagd till APL. Skolinspektionen konstaterar dock att rektorn inte har fattat beslut om vilka delar av kursernas innehåll som ska förläggas till arbetsplatser. Detta är en brist.

Skolinspektionens utredning visar att det också är otydligt för både elever och undervisande lärare vilka delar och moment som ska genomföras på APL och det finns en osäkerhet bland lärare kring vilka kurser som delvis är förlagda till APL. Skolinspektionen vill här framhålla att rektorns beslut om APL är ett viktigt led i att kvalitetssäkra det arbetsplatsförlagda lärandet. Det måste därför vara tydligt för alla inblandade parter vad rektorn beslutat gällande vilka delar av utbildningen som är förlagd till en arbetsplats. Att lärare inte heller känner till vilka delar av kurser som behandlas på APL medför också en risk för att lärarna vid betygssättningen i slutet av kursen inte har ett fullständigt underlag för att bedöma elevens kunskaper i förhållande till betygskriterierna för kursen/ämnet.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Friskolan Nytorp AB verksamhet vid Friskolan Nytorp uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetsplatsförlagt lärande. Det finns därför skäl att förelägga Friskolan Nytorp AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, specialpedagog och rektorn uppger att elever som behöver det ges extra anpassningar i undervisningen. Exempel på extra anpassningar är bildstöd, extra genomgångar, inläsningstjänst, digitala läromedel och begreppslistor. Lärare har möjlighet att lyfta elever till elevhälsoteamet (EHT) på måndagsmöten för all personal alternativt på klassgenomgång som sker var tredje vecka för respektive program.

Rektorn uppger att lärare gör anmälan om särskilt stöd direkt till rektorn eller till EHT. Rektorn deltar på varje EHT-möte och är den som beslutar att en utredning om särskilt stöd ska inledas. Utredning om särskilt stöd leds av specialpedagog men genomförs i samråd med annan berörd personal beroende på elevens behov.

Rektorn och specialpedagog uppger att efter en utredning om särskilt stöd är genomförd fattar rektor beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. När åtgärdsprogram ska utarbetas sker samtal med elev och i de fall eleven är under 18 år sker även samtal med vårdnadshavare.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök fanns fem aktiva åtgärdsprogram på skolan. Av åtgärdsprogrammen framgår elevens behov av särskilt stöd samt när uppföljning ska ske och vem som är ansvarig för uppföljningen. Enligt utsagor från lärare, elevhälsan och rektorn ges elever med åtgärdsprogram de åtgärder som framgår av respektive åtgärdsprogram.

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorn framgår att elever som fått F i betyg i en kurs ges möjlighet att läsa om kursen. Det finns ett antal elever på skolan som läst eller läser om kurser. Omläsning av kurs organiseras på så sätt att eleven antingen läser tillsammans med elever från en lägre årskurs, alternativt att omläsningen sker på resurstid.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övriga skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att eleven är i behov av

särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

En elev som inte har fått ett godkänt betyg i en kurs-/i ett ämne på en viss nivå har eleven rätt att läsa kursen/den aktuella nivån på nytt en gång (9 kap. 1 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

 Caroline Rönnegård

Beslutsfattare
Signerat av: Caroline Rönnegård

 Jessika Andersson

Föredragande
Signerat av: Jessika Andersson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Magnus Ledman medverkat.